

Fra læge Niels Jebjergs beretning om at være læge i Vammen

Ved svangerskabsundersøgelserne havde jordemoderen instrueret i, at når veerne kom regelmæssigt med 5 minutters mellemrum, var det tid at ringe efter hende. Hun ankom så og overtog kommandoen i hjemmet. Manden skulle stille et strygebræt op ved fodenden af sengen, dér anbragte hun sine fade. Han skulle sætte vand over på komfuret, det skulle koge og derefter afkøles. Jordemoderen fandt sit fødebækket frem. Det var en ca. 7 cm høj kasse af stål, ca. 40x60 i fladen, hvor den ene halvdel af oversiden var lukket. Her anbragtes den fødendes bagdel, når det gik løs, så det meste blod, slim, urin m.m. endte nede i bækkenet og ikke i sengen.

Når jordemoderen mente, at fødslen var nært forestående, ringede hun efter lægen, der kom med sin narkosemaske, et lille fikst apparat, der indeholdt Trilene, en moderne slags æter. Han var der også som øverste autoritet, men har aldrig i Vammen været nødt til at overtage arbejdet. Det kan også være, at vi bare var skræppe til at finde komplikationerne på forhånd og sende dem på sygehuset. Fru Fjeldsøe var en dygtig og tiltalende jordemoder. Hun kom fra Sdr. Onsild. I Røddingområdet kunne det være en jordemoder fra Viborg, frk. Udsen, hun var knap så venlig, men fagligt fejlede hun ikke noget.

Når selve fødslen var overstået, skulle moderkagen også fødes. Det kunne godt vare ½ times tid, og nogle gange måtte man hjælpe til med et pres på maven. Ikke behageligt. Den blev så holdt frem, så jordemoder og læge i fællesskab kunne konstatere, at intet manglede. Derefter blev den overdraget til manden, der fik ordre til at grave den ned i haven eller møddingen, så hunde ikke kunne finde den. Herefter udfyldte jordemoderen de forlangte rubrikker i sin protokol. Hun kikkede på mig og sagde, det vel kl. XXXX vi fødte? Jeg bejaede. Jeg håber ikke, at astrologer regner med meget præcise fødselstidspunkter.

Når fødslen var overstået blev der lavet kaffe, og selv om det hyppigt var natarbejde, og man kun tænkte på at komme hjem i seng, for man skulle op på arbejde næste morgen, var det obligatorisk at deltage. Ved nogle fødsler var man heldig, jordemoderen havde tilkaldt i rette øjeblik, men af og til hændte det, at man sad flere timer og ventede, før det endelig skete. Det hændte også, at der var fødsler om dagen, så måtte

Fra læge Jebjergs beretning om 10 år som læge i Vammen (lokalhistorisk arkiv).